

Aanplant van leibomen volgens Galeslout

In zijn boekje *De ooftboom en zijne behandeling* uit 1877 behandelt Jac. P.R. Galeslout onder andere de aanplant van leiperen. Ook heeft hij een lijst van rassen bij gevoegd, waarbij hij de geschiktheid voor bepaalde leivormen aan geeft. Ik geef hieronder zijn aanbevelingen voor leiperenteelt en de lijst met rassen weer. Zijn taal heb ik ongewijzigd gelaten behoudens enkele aanpassingen ter verduidelijking.

Keuze van de rassen en leivormen

Talrijk zijn de soorten en verscheidenheden, die tot leiboom kunnen gekweekt worden, hoewel men meestal die soorten neemt, die voor hoogstam of piramide ongeschikt zijn. Die soorten, die laat rijp worden, plant men op het zuiden, oosten of westen; die voor de herfst of het begin van de winter op het oosten en die voor de zomer of het

begin van de herfst op het westen. De planting op het noorden is zeer ongunstig; de bomen dragen er weinig vruchten en meestal dan nog van slechte hoedanigheid. Alleen de morellenboom zet men met bevredigende uitslag op het noorden.

De verscheidenheden, waarvan de vruchten in vele gevallen bersten, zoals de Bergamotte crassane, Beurré diel, Beurré gris d'automne, Beurré rance, Bergamotte esperen,

enz. moeten zoveel mogelijk op het oosten worden geplant, vooral wanneer de grond een weinig vochtig is. De meest geschikte vormen zijn natuurlijk die, waarmede men de oppervlakte, die door de boom bedekt moet worden, het best kan vullen, zoals het rechte en schuine snoer, kandelabervormen met twee, drie, vier, vijf of zes takken; in het algemeen al die vormen, waarin het timmerhout (hoofdtakken) ene loodrechte richting heeft.

Men neme echter wel in aanmerking, dat ik deze vormen alleen aanbeveel voor bomen, op kwee geënt. Immers, zijn zij geënt op wilde peer (zaailing), dan behoort men ze grotere vormen te geven, zoals enkele en dubbele palmet, enz.

Brochure 72 peren.

Alphabetische Lijst.

INHOUD:

	Pag.		Pag.
Belle de Beaufort	83	Doyenné d'Alençon	63
„ de Noël	56	„ blanc	33
Bergamotte Arsène Sannier	76	„ du Comice	29
„ d'été	13	„ d'hiver	77
„ Esperen	64	„ de juillet	11
Beurré d'Amanlis	14	Duchesse d'Angoulême	59
„ d'Arenberg	62	Epargne
„ Bachelier	57	Esperine
„ Capiaumont	25	Fondante des bois
„ Chaudy	43	Howell
„ Clairgeau	44	Jaminette	69
„ Diel	58	Joséphine de Binche	79
„ Dubuisson	59	„ de Malines	71
„ Dumont	26	Juttepeer	22
„ Giffart	9	Le Brun	37
„ Gris	27	Le Lectier	72
„ d'Hardenpont	63	Maréchal de Cour	38
„ Hardy	28	Marguerite Marillat	40
„ Luizet	60	Marie Louise	39
„ de Mortillet	29	Napoléon I.	41
„ perpétuel	30	Nouveau Poiteau	51
„ Six	45	Nouvelle Fulvie	73
„ superfin	15	Olivier de Serres	78
Bezy de Chaumontel	65	Orpheline d'Enghien	74
Bon chrétien William	16	Passe-Colmar	61
Bonne d'Ezée	18	Passe-Crassane	79
Bonne Louise d'Avranches	17	Petite Marguerite	22
Bonne de Malines	46	Seigneur	42
Calebasse de Tirlemont	47	Soldat Laboureur	52
Citron des Carmes	10	Souvenir de Jules Guindon	80
Clapp's favourite	19	Sucrée de Montluçon	53
Délices d'Hardenpont	32	Suzette de Bavay	81
De Tongre	31	Triomphe de Jodoigne	54
Deux Soeurs	48	Vijgepeer	24
Directeur Alphand	67	William's Duchess	55
Docteur Jules Guyot	20	Zéphirin Grégoire	75
Double Philippe	21		

Door Galeslout voor Nederland aanbevolen en geïntroduceerde peren.

Snoer

De rechte snoervorm is bijzonder geschikt voor muren en latwerk van meer dan drie meter hoogte. Men plant de bomen loodrecht 20 tot 25 centimeter van elkaar verwijderd, en snoeit de verlengingstwijg op een derde of de helft van haar lengte. Ieder volgend jaar wordt de verlengingstwijg niet gesnoeid. Heeft zij de top van de muur bereikt, dan maakt men er een vruchttrak van of ent haar op het volgende snoer.

Het schuine snoer verschilt van het vorige slechts hierin, dat de bomen 30 tot 40 decimeter van elkaar in een schuine richting geplant worden, een hoek makende van 40 tot 60 graden, al naar mate de muur meer of minder hoog is. Deze vorm verdient in het bijzonder aanbeveling voor muren en latwerk van twee tot drie meter hoogte. De voordelen van het planten der snoeren zijn

1. Dat men bomen verkrijgt, die vruchtbaarder zijn dan elke andere vorm;
- 2 dat men een groot aantal verscheidenheden op een kleine ruimte kan plaatsen;
- 3 dat men de oppervlakte, die zij moeten beslaan, geheel vult en
- 4 dat het snoeien weinig zorg vereist en desnoods door minder geoefende hand kan geschieden.

De kandelabervorm, enkele en dubbele palmet.

De afstand tussen bomen, gevormd tot kandelaber met twee takken, bedraagt 60 centimeter; voor de kandelaber met drie tot zes takken van 90 centimeter tot twee meter. En wat de enkele en dubbele palmetvormen betreft, die plant men vier tot vijf meter van elkaar, wanneer zij op kwee en zes tot acht meter, wanneer zij op wilde onderstam gevent zijn. De afstand tussen de gesteltakken moet 25 tot 30 centimeter bedragen.

Piramide

De piramide bestaat uit een stam, voorzien van gesteltakken die van onderen het langste zijn. Deze takken moeten zo weinig mogelijk vertakt en over de hele lengte van vruchtknoppen voorzien zijn, terwijl de afstand tussen deze takken nooit minder dan 30 tot 40

centimeter mag bedragen, opdat de vruchtvoortbrengselen genoeg lucht erlangen. Haar hoogte is evenredig aan de breedte.

Het vrijstaande snoer.

Deze vorm bestaat uit een stam met zijtakken, die nooit langer dan 30 tot 50 centimeter mogen zijn, naar gelang van de groeierkte. Alleen de minst krachtige soorten, die tevens het meest vruchtbaar en zoveel mogelijk op kwee geënt worden, kunnen met voordeel als snoerstam worden gekweekt. Deze vorm is zeer aan te bevelen voor kleine tuinen, omdat hij weinig plaats beslaat, zodat men een kleine plek met een groot getal bomen kan beplanten.

Lijst van rassen

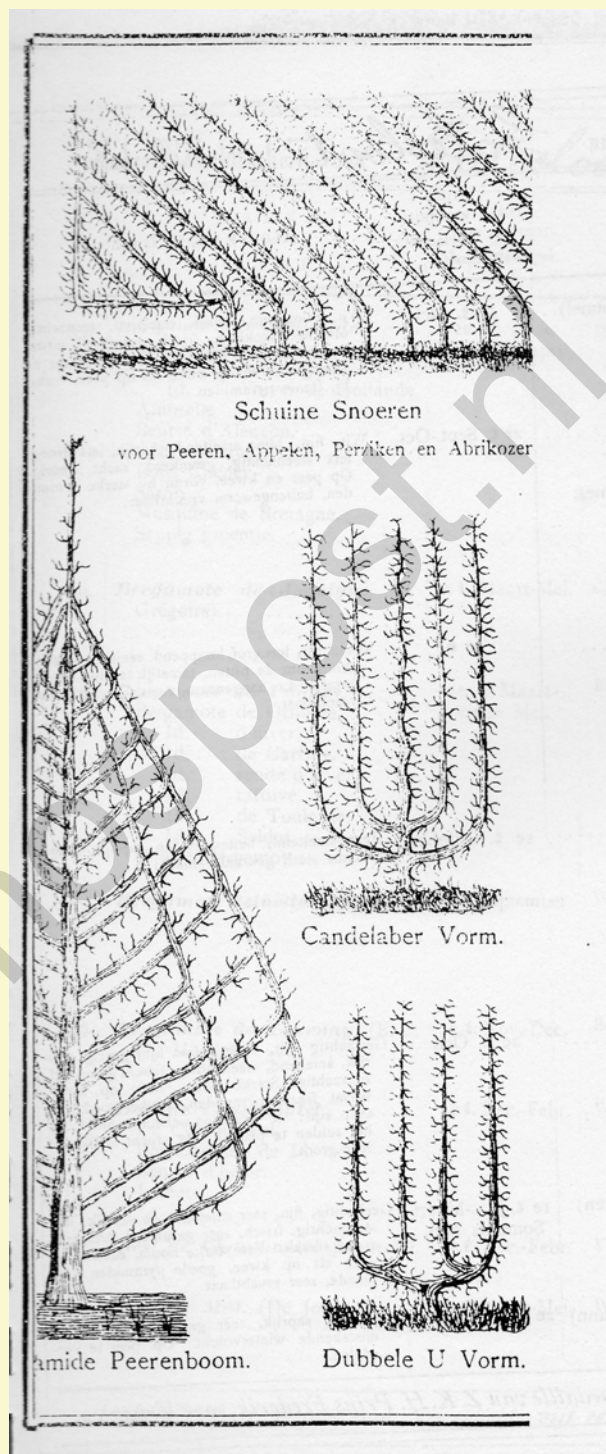
Van de dag mijner vestiging af heb ik aantekeningen gemaakt van de door mij verkregen resultaten met de verschillende soorten, waarmee ik bij voortdurend nog proeven neem ter beoordeling van hun geschiktheid voor onze bodem en ons klimaat, als met het oog op de enting en de vorm, waartoe zij zich het best lenen. In Orleans kende men in 1628 al 260 verscheidenheden, een getal, dat thans' — voor zover mijne kwekerij betreft — tot ruim 800 is geklommen.

Op grond van acht jaar ervaring kan ik de volgende gegevens vermelden. De namen der maanden duiden het tijdstip voor het rijpen der vruchten aan. Het hier en daar bijgevoegde jaartal is dat van het in de handel brengen. Vroege soorten in boomgaarden, wintersoorten tegen schutting of muur.

Tenzij er tweede kwaliteit achter het ras staat, karakteriseert Galeslout de rassen als eerste hoedanigheid.

Juli - augustus

- Ⓜ Beurré giffard. Vroeg te enten op zaailing en op kwee; geeft schone piramide, maar wat kaal in blad. Na tien jaar wordt hij zeer vruchtdragend.
- Ⓜ Citron des carmes. Vroeg te enten op zaailing en op kwee; goed voor hoogstam en vrijstaand snoer.
- Ⓜ Doyenné de juillet. Vroeg te enten op zaailing voor hoogstam.

Afbeeldingen uit Galeslout's catalogus 1879-1880.

- Ⓜ Epargne. Vroeg op zaailing geschikt voor vrijstaand snoer, zeer slecht voor piramide. Vóór 1600, Frankrijk er bestaat nog in Frankrijk een eerste leiboom van dit soort, die tevens de oudste perenboom van Europa is. Hij is geplaatst tegen een acht meter hoge muur en geeft jaarlijks 3 à 4000 vruchten, die te Parijs worden verkocht voor 25 tot 30 frank de 100 stuks. Deze boom werd onder de regering van Henri III in het jaar 1580 geplant.

Schuin snoer.

Kandelaber.

September

- ⌚ Petite marguerite. Te enten op zaailing en op kwee voor piramide en snoer.
- ⌚ Clapp's favorite. Te enten op zaailing en op kwee voor piramide. Zeer goed.
- ⌚ Bon chrétien williams. Te enten op zaailing en op kwee voor alle vormen.
- ⌚ Beurré d'amanlis. Te enten op zaailing en kwee bij zorgvuldige behandeling goede piramide.
- ⌚ Beurré superfin. Te enten op zaailing en op kwee zeer geschikt voor piramide.
- ⌚ Bonne d'ezée. Te enten op zaailing en op kwee groeit de eerste twee jaren zwak, maakt later schone piramide.
- ⌚ Doublé philippe (Beurré de Merode). Beter op zaailing dan op kwee vormt het 3de jaar goede piramide. De vrucht te gebruiken eer zij geheel rijp is.
- ⌚ Bonne louise d'avranches. Groeit niet welig, te enten op kwee goed voor alle vormen. Juttepeer. Hoogstam.
- ⌚ Vijgepeer. Hoogstam.
- ⌚ Bergamotte reinette. Goed op kwee.

Oktober

- ⌚ Beurré gris. Goed op kwee geschikt voor snoer, onregelmatig voor piramide.
- ⌚ Bois napoléon. Zeer goed op kwee, zeer geschikt voor vrijstaand snoer; vormt ook goede piramide.
- ⌚ Le brun. Goed op kwee voor vrijstaand snoer, bij zorgvuldige behandeling ook voor

piramide. Hélène grégoire. Te enten op zaailing en op kwee zeer geschikt voor piramide. En vrijstaand snoer.

- ⌚ Howell. Te enten op zaailing en op kwee, voor piramide en snoer.
- ⌚ Napoléon. Beter op zaailing dan op kwee goed voor alle vormen; in 't derde jaar vooral voor piramide.
- ⌚ Beurré capiaumont. Te enten op zaailing en op kwee goed voor alle vormen. Behoeft vooral goeden grond.
- ⌚ Beurré dumont. Te enten op kwee maakt zeer schone piramide.
- ⌚ Beurré hardy. Te enten op zaailing en op kwee geeft sterke piramide.
- ⌚ Beurré perpétuel. Te enten op zaailing en op kwee voor piramide, snoer en leiboom.
- ⌚ Délices d'hardenpont. Beter op zaailing dan op kwee voor snoer en leiboom.
- ⌚ Beurré durondeau. Te enten op p en op kwee goed voor alle vormen.
- ⌚ Espérine. Te enten op zaailing en op kwee niet geschikt voor piramide, wel voor leiboom.
- ⌚ Fondante de charneu (Legipont) Te enten op zaailing en op kwee maakt het 3de jaar schone piramide. De vrucht vooral niet te rijp aan de boom laten worden.
- ⌚ Fondante des bois. Te enten op zaailing en op kwee maakt met het 3de jaar schone piramide.
- ⌚ Conseiller à la cour. Te enten op zaailing en op kwee goed voor piramide., snoer en leiboom.

⌚ Bergamotte lucrative. Te enten op zaailing en op kwee. Groeit langzaam voor piramide en snoer.

⌚ Urbaniste. Te enten op zaailing en op kwee groeit de eerste twee jaren zwak, vormt later een schone piramide.

November

- ⌚ Beurré clairgeau. Tweede kwaliteit Te enten op zaailing en op kwee groeit in 't begin welig, later minder. Voor piramide. Vrij goed, uitstekend voor snoer, leiboom en hoogstam.
- ⌚ Beurré six. Te enten op zaailing en op kwee groeit het jaar zwak, maakt later mooie piramide, geeft prachtige vruchten als leiboom..
- ⌚ Des deux soeurs. Te enten op zaailing en op kwee zeer goed voor piramide en leiboom. Geeft als leiboom grote vruchten.
- ⌚ Duchesse d'angoulême. Te enten op zaailing en op kwee goed voor alle vormen.
- ⌚ Napoléon savinien. Tweede kwaliteit. Te enten op zaailing en op kwee goed voor piramide en leiboom.
- ⌚ Nouveau poiteau. Te enten op zaailing en op kwee zeer geschikt voor piramide, snoer en leiboom.
- ⌚ Soldat laboureur. Zeer goed op kwee geschikt vóór piramide, snoer en leiboom.
- ⌚ Triomphe de jodoigne. Eerste kwaliteit in lichte gronden, tweede de in vochtige gronden. Goed voor snoer en leiboom, slecht voor piramide.

⊗ Beurré bachelier. Te enten op zaailing en op kwee goed voor piramide en leiboom.

December

⊗ Belle de noel. Te enten op zaailing en op kwee goed voor piramide, snoer en leiboom.

⊗ Besi de chaumontel. Beter op kwee dan op zaailing voor leibomen.

⊗ Beurré diel. Op kwee en op zaailing bij zorgvuldige behandeling goede piramide. Zeer geschikt voor leiboom.

⊗ Doyenné du comice. Zeer goed op kwee geschikt voor piramide. De vrucht vroeg plukken, goed droog wegleggen en weinig in de handen nemen.

⊗ Passé colmar. Te enten op zaailing en op kwee goed voor piramide, snoer en leiboom.

⊗ Beurré luizet. Te enten op zaailing en op kwee vormt zeer schone piramiden. Ook geschikt voor snoer en leiboom.

Januari, februari en maart

⊗ Bergamotte esperen. Op kwee en op zaailing vormt zeer schone piramide; ook geschikt voor leiboom.

⊗ Beurré d' hardenpont. Op zaailing en op kwee voor leiboom.

⊗ Doyenné d'alencon. Te enten op zaailing en op kwee vormt goede piramide; ook geschikt voor leiboom.

⊗ Doyenné goubault. Te enten op zaailing en op kwee tamelijk goede piramide. Meer geschikt voor snoer en voor leiboom. (niet te verwarren met Besi en Beurré goubault).

⊗ Jaminette. Te enten op zaailing en op kwee vormt schone piramide. Ook geschikt voor snoer en leiboom.

⊗ Josephine de malines. Beter op zaailing dan op kwee geschikt voor snoer en leiboom. Nouvelle fulvie. Te enten op zaailing en op kwee voor snoer en leiboom.

⊗ Passé crassane. Te enten op zaailing en op kwee geschikt voor snoer en leiboom.

⊗ Suzette de bavay. Beter op zaailing dan op kwee goed voor piramide, snoer en leiboom.

⊗ Zéphirin grégoire. Beter op zaailing dan op kwee geschikt voor piramide. Snoer en leiboom.

⊗ Doyenné d'hiver. Te enten op zaailing en op kwee goed voor leiboom

⊗ Beurré d'arenberg. Te enten op zaailing en op kwee voor piramide, snoer en leiboom.

⊗ Bon chrétien d'hiver. Tweede kwaliteit. Beter op zaailing dan op kwee. Draagt moeilijk; als leiboom nog het meest geschikt. Bij voorkeur op het zuiden te plaatsen.

Jac. P.R. Galesloot. De ooftboom en zijne behandeling. Amsterdam, Scheltema & Holkema. Mei 1877.

Horizontale palmette.

Piramide.

